

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: **P., Z.G.**, IČO: X, zastúpený: A., H., B., IČO: X, proti žalovanej: **E.F., K.R.**, IČO: X, zastúpená: JUDr. A. M., advokát, C.R., **o zaplatenie 2 456,35 eur (74 000,-Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn.: 12Cb 2/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. mája 2011, č. k.: 2Cob 16/2011-481, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. mája 2011, č. k.: 2Cob 16/2011-481 sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava rozsudkom z 26. októbra 2010, č. k.: 12 Cb 2/2010-448 žalobu zamietol a uviedol, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 2 456,35 eur (74 000,-Sk) s príslušenstvom, ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, z dôvodu zániku Zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy č. 98/33-01/01, na základe ktorej bolo žalovanej poskytnuté plnenie bez toho, aby došlo

k uzavretiu kúpnej zmluvy predpokladanej v zmluve o uzavretí budúcej zmluvy. Žalovaná, ako budúca predávajúca uzavrela so spoločnosťou T., a. s., ako budúcim kupujúcim zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy. Na základe tejto zmluvy poskytla spoločnosť T, a. s. žalovanej zálohu na budúcu kúpu vo výške 500 000,- Sk. K uzavretiu tejto kúpnej zmluvy nedošlo, a preto bola žalovaná povinná vrátiť zálohu v lehote 3 dní od skončenia lehoty, na ktorú bola zmluva o budúcej zmluve uzavretá. Pre prípad, že žalovaná túto povinnosť nesplní bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 8 700,-Sk. Svoju povinnosť žalovaná nesplnila, dlh splácala postupne a sumu 74 000,- Sk nezaplatila. Spoločnosť T, a.s., ako postupca uzavrela so spoločnosťou I., spol. s r.o., ako postupníkom 1. februára 2000 zmluvu o postúpení pohľadávok, ktorou bola postúpená aj pohľadávka voči žalovanej v tom čase vyčíslená na sumu 290 000,-Sk. Následne bola pohľadávka postúpená na spoločnosť R., s. r. o.. Uznesením z 27. júla 2000 súd pripustil vstup spoločnosti žalobcu do konania namiesto spoločnosti R., s. r. o.

Súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 150 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a účastníkom ich náhradu nepriznal. Na odvolanie žalobcu odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, tak že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 153 559,-Sk so 17,6 % úrokom z omeškania zo sumy 82 700,-Sk od 27. septembra 1998 do zaplataenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 137 429,90 Sk. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 25 544,-Sk.

Na dovolanie žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, rozhodnutie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa aktívnej legitímácie žalobcu, kde odvolací súd poukázal na dátum uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok bez toho, aby sa zaoberal námietkami žalovanej, ktoré sa týkali existencie pohľadávky žalobcu v čase jej uplatnenia, je nepreskúmateľné.

Následne odvolací súd uznesením z 27. novembra 2009 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, hlavne z dôvodu, že z obsahu spisu nevyplývajú skutočnosti uvedené súdom prvého stupňa, z ktorých pri rozhodnutí vychádzal a nie je možné zistiť, na základe čoho dospel k uvedeným záverom.

Súd prvého stupňa sa okrem výsluchu účastníkov oboznámil s vykonaným dokazovaním a aj s poukazom na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3Obdo 6/2008, ktorým bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený sa v prvom rade zameril na aktívnu legitímáciu žalobcu v predmetom konaní.

Súd prvého stupňa s poukazom na opätovnú námietku aktívnej legitímácie žalobcu zo strany žalovanej skúmal aktívnu legitímáciu žalobcu od počiatku súdneho konania, t. j. v čase jej uplatnenia z 23. apríla 2001. Súd z predložených dôkazov zistil, že žalobu podala spoločnosť R., s. r. o., T.B. 23. apríla 2001, ktorá odvodila nadobudnutie pohľadávky, a tým aj aktívnu legitímáciu pre podanie žaloby zo Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretú so spoločnosťou I., spol. s. r. o. z 23. februára 2000. Spoločnosť I., spol. s. r. o. nadobudla spornú pohľadávku až 24. februára 2000 na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok od pôvodného veriteľa T., a. s.. Zmluva o postúpení pohľadávok medzi T, a. s. a I., spol. s. r. o., aj keď bola vyhotovená 1. februára 2000, k postúpeniu pohľadávky v zmysle článku I tejto zmluvy došlo dňom podpisu tejto zmluvy 24. februára 2000, o čom svedčia doložky pravosti podpisov notára. Spoločnosť I., spol. s. r. o. teda nadobudla pohľadávku až 24. februára 2000, a preto ju nemohla postúpiť spoločnosti R., s. r. o. 23. februára 2000. Z uvedeného je zrejmé, že pôvodný žalobca nenadobudol spornú pohľadávku Zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretou 23. februára 2000 so spoločnosťou I., spol. s. r. o., pretože spoločnosť I., spol. s. r. o. takúto pohľadávku nemala.

Súd prvého stupňa je toho názoru, že spoločnosť R., s. r. o. v čase podania žaloby na súd 23. apríla 2001 nedisponovala uplatnenou pohľadávkou, ktorú odvodzuje od Zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretú so spoločnosťou I., spol. s. r. o. 23. februára 2000, a preto nemohla byť aktívne legitimovaná na podanie tejto žaloby na súd.

Súd prvého stupňa sa zaoberal námietkami žalovanej, ktoré sa týkajú aktívnej legitímácie a existencie pohľadávky žalobcu v čase jej uplatnenia. Súd v zmysle § 103 má povinnosť skúmať podmienky konania v ktoromkoľvek jeho štádiu a je povinný skúmať vecnú legitímáciu, ktorej nedostatok je dôvodom na zamietnutie návrhu. Keďže aktívna legitímácia je neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, súd tento nedostatok v priebehu konania odstrániť nemôže, súd žalobu zamietol, keďže má za to, že pokiaľ žalobca nebol od počiatku súdneho konania aktívne legitimovaný, tento nedostatok nebolo možné následne zhojiť, ako to súd v pôvodnom rozhodnutí rozhodol, keď vyslovil, že došlo

k zhojeniu platnosti postúpenia pohľadávky, a to platným postúpením medzi spoločnosťou I., spol. s r. o. na spoločnosť R., s. r. o. zo 7. marca 2002.

Súd prvého stupňa sa nezaoberal meritom veci, nezaujal svoje stanovisko k úhrade uplatnenej pohľadávke, k námietke premlčania, nároku žalobcu, prípadne započítacej námietke, a to z dôvodu, že vo veci je potrebné pre odlišné postoje účastníkov konania a rozpory v tvrdeniach účastníkov konania, vykonať ďalšie rozsiahle dokazovanie, čo by bolo nehospodárne a zbytočné. Vzhľadom aj na to, že už aj trovy konania výrazne prevyšujú žalovanú istinu súd ďalšie dokazovanie vo veci nevykonal a žalobu zamietol.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, prípadne aby rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca považuje rozsudok za nesprávny a svoje odvolanie odôvodnil tým, že citoval dôvody uvedené v § 205 ods. 2 O. s. p..

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že žalobca v odvolaní uvádza len citáciu zákonných dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 O. s. p. a neuvádza v čom konkrétnom vidí nesprávnosť postupu súdu, preto sa žalovaná k odvolaniu nevie vyjadriť. Navrhla odvolanie žalobcu odmietnuť.

Odvolací súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, vykonané dôkazy hodnotil v súlade s § 132 O. s. p., vec správne posúdil a vo veci správne rozhodol. Odvolací súd poukázal na úplné a rozsiahle dôvody uvedené v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. O. s. p. a keďže žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli, nebola ich náhrada účastníkom priznaná.

Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.. Uviedol, že predovšetkým postupom odvolacieho súdu bola žalobcovi ako účastníkovi konania odňatá

možnosť konať pred odvolacím súdom. Odvolací súd porušil ust. § 211 ods. 1 O. s. p. tým, že o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol bez toho, aby predtým podľa § 211 ods. 1 O. s. p. vyzval žalobcu na doplnenie chýbajúcich náležitostí jeho odvolania uvedených v § 205 ods. 1 a 2 O. s. p. (ide o náležitosť, spočívajúcu v uvedení toho, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny), ktoré žalobcom podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa nemalo, nakoľko ani súd prvého stupňa nevyzval žalobcu podľa § 209 ods. 1 O. s. p., aby chýbajúce náležitosti jeho odvolania doplnil. Žalobca splnenie tejto povinnosti očakával, ak by bol vyzvaný, svoje odvolanie by doplnil o uvedenie toho, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny. Za takých okolností by odvolací súd nemohol svoj rozsudok odôvodniť len odkázaním na dôvody uvedené v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobca súčasne podal návrh na prerušenie konania vedeného na súde prvého stupňa o rozhodovaní o trovách tohto konania, a to až do právoplatného skončenia dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote stanovenej v § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde

o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., a preto prípustnosť dovolania podľa § 238 O. s. p. nie je daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a) až g) O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Dovolateľ naplnenie ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p. vidí v tom, že odvolací súd ho v zmysle § 211 ods. 1 O. s. p. nevyzval na doplnenie chýbajúcich náležitostí jeho odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa. Zároveň poukázal na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

Podľa § 237 písm. f) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Z obsahu spisu je zrejmé že žalobca podal proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa z 26. októbra 2010 odvolanie. Odvolanie odôvodnil iba citáciou zákonných ustanovení uvedených v § 205 ods. 2 O. s. p.. Z odvolania nevyplýva v čom žalobca považuje postup súdu za nesprávny v zmysle § 205 ods. 1 O. s. p.. Z ust. § 209 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že ak

odvolanie účastníka konania neobsahuje náležitosti uvedené § 205 ods. 1 a 2 O. s. p., súd prvého stupňa má vyzvať odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučiť ho o následkoch neodstránenia väd odvolania v zmysle § 218 ods. 1 písm. d) O. s. p.. Je evidentné, že predmetné odvolanie žalobcu má vady a súd prvého stupňa mal žalobcu vyzvať na doplnenie odvolania o skutočnosti vyplývajúce z § 205 ods. 1 O. s. p. - v čom žalobca považuje postup súdu za nesprávny. V danom prípade súd prvého stupňa nesprávne postupoval keď žalobcu nevyzval na odstránenie väd odvolania, a preto mal odvolací súd v zmysle § 211 ods. 1 sám odvolateľa vyzvať, aby doplnil chýbajúce náležitosti a poučiť ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d) O. s. p..

Tým, že odvolací súd rozhodol o odvolaní žalobcu bez toho, aby ho predtým v zmysle § 211 ods. 1 O. s. p. vyzval na doplnenie chýbajúcich náležitostí jeho odvolania a nepoučil ho podľa § 218 ods. 1 písm. d) O. s. p., svojím postupom žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p..

V danom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na dôvody uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožnil. Takéto odôvodnenie súdneho rozhodnutie nemožno považovať za odôvodnenie v súlade s § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. dáva odvolaciemu súdu možnosť vypracovania tzv. skráteného rozhodnutia, ak sa odvolací súd stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, môže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti. Odvolací súd však pri odôvodnení svojho rozhodnutia postupoval v rozpore s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. keď neuviedol konkrétne dôvody správnosti napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd má za to, že ak odvolací súd pri odôvodnení svojho rozhodnutia postupuje podľa § 219 ods. 2 musí aspoň v krátkosti uviesť ktoré dôvody preukazujú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, aby bolo zachované právo účastníka na spravodlivý súdny proces v zmysle § čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (§ 211 O.s.p.).

V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať limity zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.) a účastníkovi musí dať odpoveď na podstatné otázky spochybňujúce závery ním namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach (Garcia Ruiz c/a Španielsko z 21. januára 1999, Van der Hurk c/a Holandsko z 19. apríla 1994). Rozsah povinností súdu uviesť v rozhodnutí presvedčivé a dostatočné dôvody sa mení podľa povahy rozhodnutia a posúdenia konkrétnej veci. Ak ide však o taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Higgis c/a Francúzsko z 19. februára 1998).

Tým že odvolací súd napadnuté rozhodnutie neodôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. (219 ods. 2 O. s. p.), odňal účastníkom možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., čím porušil právo účastníka na spravodlivý súdny proces v zmysle § čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Keďže dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojím postupom odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. a ide o vadu konania, pre ktorú musí dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konania.

V novom konaní odvolací súd podľa ust. § 211 vyzve žalobcu, aby svoje odvolanie z 10. decembra 2010 proti rozsudku súdu prvého stupňa doplnil o chýbajúce náležitosti a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d) O. s. p.. O odvolaní žalobcu opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní. V novom

rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p..

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 31. októbra 2011

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: